

Benim için bir taraflık vardır. Bir tarafım; o da cumhuriyet taraftarlığı. Fikri ictimat, inkilâb taraftarlığı.
ATATÜRK

TASVİR

Telgraf: Tasvir, İstanbul GÜNLÜK SİYASİ GAZETE Nuruosmaniye Şeref S. 35

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.
ATATÜRK

MİLLÎ MATEM GÜNÜMÜZ

Gânî yazısı

Atanın işaret ettiği yoldayız

ATATÜRK fena âleminden beka âlemine göçeli yedi yıl oldu. Yedi yıldır onun yokluğunu her an her dakika hissettik. Altı yıl harp içinde Onun eserini ayakta tutabilmek için katlanmadığımız fedakârlık kalmadı.

Sınırlarımıza yüklenen tehlikeleri Onun kalbimize telkin ettiği cesaretle göğüsledik. Milletlerarası meselelerini Onun hassasiyetiyle ele alarak, temiz ve pürüzsüz bir politika takip ettik. Ondandır aldığımız ilhamla, çekici ziyafet sofraları karşısında tok durmamızı bildik. Ve yine Onun kudretine, üerhizne yılmak istedikleri felâketlere mukavemet gösterdik.

Bugün yine Onun yolu üzerindeyiz. Harpten mevcudiyetimizi asımadan kurtarıldıktan sonra, yine Onun eserini tamamlamak için, derin ve geniş bir nefis muhasebesi yapmak zorundayız.

Onun vücudu toprak oldu, fakat Türk milletini ilelebed pâyidar kılmak ile vazifelidir. Mukaddes emanetini iyi muhafaza edeceğiz. Şimdi bu davamın peşindeyiz: Milleti pâyidar kılmak ödevi!..

Atatürk öldü! Onun elemi bize unutturacak tek care, eserini yaşatmaktır. Millî birliği kurmak; bütün gayretlerimizi, Türklük uğruna yöneltmektir.

Onun vücudu toprak oldu, fakat, Türk milletini ilelebed pâyidar kılmak olan mefkuresi yaşıyor. Milliyetçiyiz, ve Türk milletinin yükselmesi kendisine mukadder ve mevut olan mevkii ihraz etmesi için gereken her şeyi yapmak maksadile milliyetçi kalacağız!

Altı yıl harp imtihanını parlak surette verdikten sonra, bugün yarına, dünden çok daha fazla büyük bir itimatlaki bakıyoruz. Bütün tereddütlerimiz dağılmıştır. Türk milletinin mukadderatını tayin etmek icap ettiği zaman, her taraftan birçok sesler duymuş, ve bunların, boş esassız, mânasız ve çok defa hainane düşünceler olduğunu da zamanla görmüş bulunuyoruz. Atatürkün menleketi kurtarmak davasından, O hayata gözlerini yumduktan sonra, Onun en yakın iş ve fikir arkadaşının devrinde, millî kurtuluş ve yükselme kanunlarımızın mahiyetini almış ve artık bütün millet için tamamile tavazuh etmiş bulunuyor. Kanunlarımızın, takip edeceğimiz yolun mahiyetini almış ve artık bütün dünya için anlaşılmuş ve âyan olmuştur. Bundan dolaydır ki, bugün yeni bir kalkınma hamlesinin eşliğinde bulunduğumuz sıralarda Atatürkün kurmak istediği binanın temelinden taş çalanlarla, daha ra-

ÇİHAH BABAN

(Devamı Sa. 4 Sü. 7 de)

NEŞREDİLMEMİŞ HATIRALAR

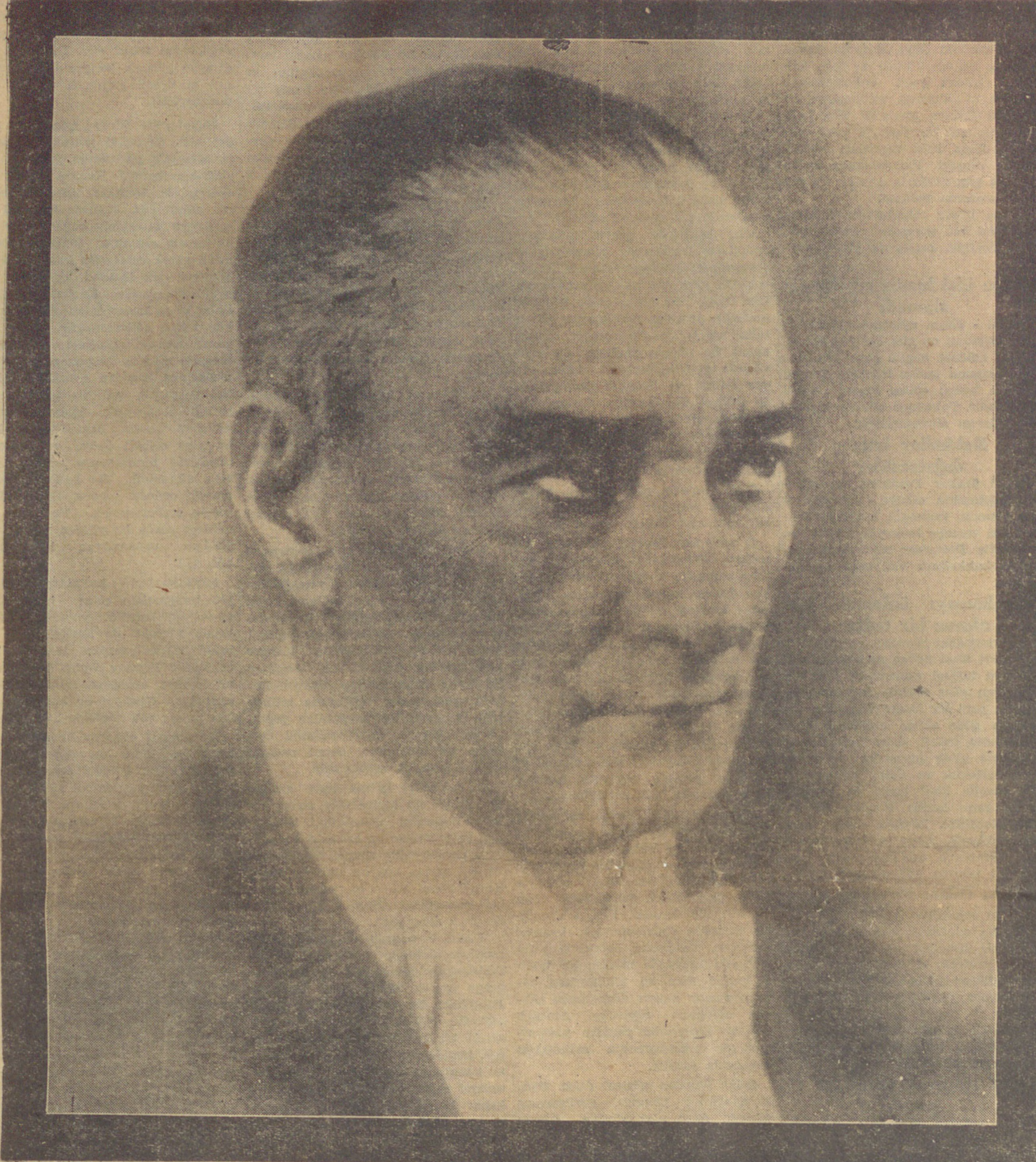
Hastalığından vefatına kadar

ATATÜRK

Anlatan:

ALİ KILIÇ

Bugün 5 inci sayfada okuyunuz

Bugün bütün millet Atatürkün önünde hürmetle eğiliyor

Bütün yurttaki büyük ölüyü anma törenleri yapılacaktır

Bugün bütün millet Atatürkün ölüm yıldönümünü hazin merasimlerle anıyor. Yurdun her tarafında yapılacak olan ihtifaller Türk milletinin aziz Atasına olan minnet borcunu bir kere daha ifade fırsatını verecektir.

Bu münasebetle, C. H. P. Genel Sekreterliği bir ihtifal programı hazırlamıştır. Bu programa göre memleketin her tarafındaki Halkevleri, Halk odaları, mektepler ve Üniversitelerde ölümün vukubulduğu saat ve dakikadan itibaren ihtifale başlanacaktır.

I. Halkevlerinde Halk odalarında: A) Ebedî Şef Atatürkün ölüm gün ve saatine tesadüf eden 10 Kasım 1945 Cumartesi günü saat 9.05 te bütün Halkevlerinde ve Halkodalarında, Halkevi ve Odası olmayan yerlerde Parti merkezlerinde bir ihtifal toplantısı yapılacaktır.

B) Bu toplantıya, Halkevi ve Halk odası olan yerlerde Halkevi, Halk odası başkanları, olmayan yerlerde o kademenin Parti başkanları tanzim ve idare edeceklerdir. Halkevi ve Halkodası olmayan ve C.H.P. teşkilatı bulunmayan yerlerde bu top-

lantı, o mahallin münasip bir binasında yapılacaktır ve bu yerlerdeki

Bir dakika:

Düşmanlık sebebi

Biz Atatürkü niçin severiz, niçin Onun ölümünü bile baş tacı etmiş ve mukaddes saymışızdır? Çünkü Atatürk büyük dahiydi, Atatürk büyük adamdı, Atatürk büyük kumandandı, Atatürk büyük yürekliydi, Atatürk büyük rehberdi!..

Belki hepsi doğru. Fakat daha doğru olan şey şudur: Atatürk sadece Türktü. Türk milletinin istiklâli, varlığı ve hokası için çalıştı. Bütün çabaları yoluyla Türk milletine yalnız iyi ve güzel istikametler gösterdi.

Biz bugün, yine bu yollarda yürümeğe çalışıyoruz. Bâzı emeklerimizi neden saklıyoruz? Yerli veya ecnebi, bize yolunuzu değiştirmeğe çalışanlara, bunun için düşününüz. — ★★

toplantıları mahallin en büyük hükümet amiri tanzim ve idare edecektir.

C) Bu toplantı umum için olmakla beraber, bilhassa o şehir ve kasabadaki en büyük mükiye memuru başta olmak üzere, askeri makam amirleriyle, devair başkanları, Parti, Halkevi ve Halkodası mensupları, resmî ve hususî teşekküllerin temsilcileri davet edilecektir.

D) Toplanılan yerin münasip mahalline Atatürkün bir büstü, yoksa bir fotoğrafı konacak ve bu köşe Türk ve Parti bayraklarıyla ve çiçeklerle süsleneyecektir. Tam o saatte va zifeli kılınacak bir zat Atatürkün o gün o satta öldüğünü kısa ve veziz bir ifade ile anlatarak, hazır bulunanları ayakta beş dakika saygı susmasına davet edecektir.

E) Bundan sonra, bir hatip Atatürkün hayatı, memleket ve millet (Devamı Sa. 4 Sü. 6 da)

Bugün Harici Haberler 7 nci sayfamızdadır

ATATÜRK ve Demokrasi

Anlatan: Celâl Bayar

DAHA ileri bir demokrasiye ulaşmak için bir yandan ciddi surette çalışırken diğer taraftan da bazı gazetelerde aşırı ve mügalatâli nesriyat yapıldığı malumdur. Bu gazetelerden biri bugün tatbik edilen demokrasi zihniyetinin Atatürkün ortaya koyduğu demokrasi ile hiç bir alakası bulunmadığını, A.

raka düşüren «istifa» mesalesine hiç temas etmedim. Fakat Milletvekiliğinden çekilen sayın Celâl Bayar, konuşurken daha memleketi çok hizmetler görebilecek zindeliği ile esiyasetten, hiç de istifa etmediğine bar bar bahıyordu. Bu kanaatimde yanlışlanmadığımı hâdiseler gösterecektir.

Yazan: Ziyad Ebüzziya

tatürkün ölümünden sonra onun ruhuna aykırı bir yol tutulduğunu iddia etmişti. Atatürkün ölümünün yıldönümüne rastlayan bir günde onun demokrasi telâkkisini bir kere daha gözden geçirmek istedik. Biz bu mevzuda en faydalı malumatı verebilecek şahsiyetler şüphesiz ki Atatürkün yakın dost ve mesai arkadaşları olacaktır. Bu zevatın başında da eski Başvekil Celâl Bayar gelir.

Celâl Bayarın Milletvekiliğinden istifa ettikten sonra hiç bir gazeteci ile görüşmek istemediğini biliyordum. Buna rağmen bir mülâkat rica etmekten kendimi alamadım. Celâl Bayar büyük bir nezaket göstererek ricamı kabul etti.

Ankaranın Yenişehirinde mütevazı bir apartmanın zevce döşenmiş bir odasında eski Başvekilin karşındayım. Celâl Bayarı son defa, istifasından bir ay kadar evvel görmüştüm, yorgun ve düşünceli bir hal vardı. Fakat bu sefer karşısında bulunduğum zat tamamen başka bir insandı: Zinde, sıhhatli, neşeli bir Celâl Bayar. Meb'usluktan istifası kendisine yaramış. Bu düşüncemi söyledim. Neşeli bir kahkaha ile karşıldı.

«Evet, dedi. Dinlendim ve dinlenmekte devam ediyorum».

Kendisini bu siyasi istirahatinde rahatsız etmek doğru olmayacaktı. Bu yüzden bütün gazetelerimizi me-

Kendisine ziyaretimin maksadını izah ettim. Celâl Bayar düşündü. Sonra «evet» dedi ve ilâve etti:

«Atatürkün siyasi hayatı tetkik edilecek olursa onun bütün hareketlerinde tam bir demokrasiye uygun olarak hareket ettiği görülür».

Celâl Bayar ayağa kalktı, «bu yurdu içeriyim» dedi. Şimdi yazı odasındayız. Duvarlar çepeçevre kitaplarla yüklü kütüphanelerle kaplı. Celâl Bayar bu kitapları göstererek dedi ki: «Bunlar kütüphanemin esas kitapları değildir. Burada gördüğünüz eserler hazırladığım istiklâl harbi tarihinde mehzaz olarak kullandığım kitaplardan ibaret. Bunların hepsi inkilâp tarihimize aid eserler. Bu mevzu üzerinde çalışmaya başlamadan evvel, her şeyden evvel bu sahada çalışmış olan bütün alâkâhlarırdan yazılar topladım. Size vereceğim izahatta bu yardımlardan geniş mihyasta istifade edeceğim. Bunların arasında henüz kimse tarafından bilinmeyen ve hiç bir yerde nesredilmemiş tarihi hakikatler de vardır».

Celâl Bayar önüne dosyalarını açtı ve anlatmağa başladı:

Atatürkün siyasi hayatında hak kim olan fikir tam ve geniş bir demokrasidir. Siyaset âlemine karıştığı andan hayatının son günlerine kadar bütün siyasi faaliyetleri bu fikir etrafında gelişmiştir. (Devamı Sa. 2 Su 4 de)

Bakışlar

Atatürk ile hayalî bir mülâkat

Peyami Safa

ATATÜRKÜN bugün hayatta olduğuna farzettim ve kendisinden bir mülâkat istedim. Kabul etti. Onu bembeyaz bir boşlukta gördüm. Etrafımızda bizden başka cisim yoktu. Atatürk, üstünde asker elbisesi, arkasındaki beyaz zemin, önünde anlaşılmış, dalgın zümrit gözlerle uzaklarda belirsiz bir noktaya bakıyor, kımıldamıyordu. Dudaklarından tek kelime çıkabilirdi:

— Dünya...

Sormak istediğimi anladı. Bakışlarını ruhunun üstünden bir okşama gibi geçirerek, hiç kımıldamadan cevap verdi:

— Hep öyle. Tekâmül ağırdır. Ömrümüz kısa olduğu için acele ederiz. Tarih sabırsız değildir. İnsanlık daha pek çok bekleyecek. Fakat yüzü iyiye, ve Tanrıya doğru.

— Üçüncü bir dünya harbi?

— İkinci henüz bitmedi. Bir harp, cep-

helerde bitmez; barış masasında da bitmez; barış anlaşmalarının tam tatbiki mümkün olduğu gün biter.

— Mümkün olacak mı?

— Zor ve uzun.

— Türkiye?

— İnönü benim ruhumu şad etti. Hiç bir politika mucizesi, onun harp içinde tuttuğu yol kadar mükemmel ve Türkiye için hayırlı olamazdı. Bunu kolay ve bir rüzgâr işi sananlar ahmaktırlar. İnönü bu selâmeti yarattı, kelimenin tam mânasile yarattı. Bunu bilirsiniz.

— Demokrasi?

— Onu da İnönü son nutkunda güzel söyledi: Demokratik milletler arasında müşterek vasıfları olduğu gibi her millete hası

karakteri de vardır. Müşterek vasıf: hürriyet; millî vasıf da ölçü.

— Bu ölçü nedir?

— Bütün fert, hürriyet ve menfaatlerinin tepesinde millî hürriyet ve menfaat. Birinci, ikincinin emrinde olmalı.

— İkinci partii?

— Samsundaki nutkumu hatırla: Bu milletin siyasi firkalardan çok canı yanmıştır. Başka memleketlerde firkalar iktisadi sınıfların ifadesidir. Güya bizim memleketimizde de ayrı ayrı sınıflar varmış gibi kurulan partiler yüzünden şahit olduğumuz neticeler malumdur.

— Serbest fırka?

— Hiç bir sınıfı temsil etmiyordu ve suni bir fırka idi, onun için muvaffak olmadık.

— O halde?

— Temenni ediniz ki bir sınıf şuuru olgunlaşsın, dâvasının adamını yaratsın ve ikinci bir parti kurulsun.

— Bu sınıf hangisi?

— Köylü. Fakat Ağa değil.

— Bugünkü muhalefet?

— Vizilî. Henüz ciddi bir şey yok. Olmasını isterim. Fakat adamını göremiyorum. Bekleyin, çıkar. Türk için yok, yoktur.

— Serteller ve Yahyanlar?

— Kimdir onlar?

— Gazeteciler!

— Bilmiyorum. Hayatımda bana çok ecnebi gazeteci gelip gitti. Hepsinin isimlerini hatırlıyamam.

Atatürk ile aramda kalmı bir sis duvarı peyda oldu. Onu kaybettim. Ebediliğin önüne sır perdesi inmişti.

